

Υπουργείο Αγροτικής
Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΑ 2014-2020

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις
Αγροτικές περιοχές

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020)

Κωδικός Πρόσκλησης ΟΠΣΑΑ: 19.2.4.2_1/M2998624, 19.2.4.3_1/M2998624,
19.2.4.4_1/M2998624, 19.2.4.5_1/M2998624

Ημερομηνία: 09-05-2018

Αρ. Πρωτοκόλλου: 066

1η Τροποποίηση ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

ΜΕΤΡΟ 19: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (CLLD - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)»

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD/LEADER)»

ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ 19.2.4: «ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ» - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΜΑΪΟΣ 2018

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005),
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει,
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β' /26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020»,
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ, ΦΕΚ 3447Β'
5. Τον Καν. (ΕΕ) με αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά,
6. Τον Καν. (ΕΕ) με αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά,
7. Τον Καν. (ΕΕ) με αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ,
8. Τον Καν. (ΕΕ) με αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»),
9. Τον Καν. (ΕΕ) με αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ισχύει κάθε φορά,
10. Την με αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020,
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01),

12. Την με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»,
13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 1^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν,
14. Τις από 19.12.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 2^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά την εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης μέτρων και δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, την αξιολόγηση και επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ),
15. Τις από 19.06.2017 αποφάσεις - συμπεράσματα της 3^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά την Πρόταση 1ης Τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020,
16. Την με αρ. πρωτ. 3417/22.12.2016 (ΦΕΚ 4222/Β'/28.12.2016) τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β'/04.05.2016) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ),
17. Την με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020»,
18. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης»,
19. Το με αρ. πρωτ. 2311/03-08-2017 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ, με θέμα «Αποδοχή αναμορφωμένης πρότασης τοπικού προγράμματος»
20. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά,
21. Την με αρ. πρωτ. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων»,
22. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ/6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης,
23. Η με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ/6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ προς τις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών,

24. Το με αρ. πρωτ. 614/01.03.2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ με διευκρινίσεις επί της εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων,
25. Το με αρ. πρωτ. 823/14.03.2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ με διευκρινίσεις επί της εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων,
26. Το με αρ. πρωτ. 2203/14.03.2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ για τις Κατηγορίες δαπανών μελετών και υποστηρικτικών ενεργειών της ΥΑ 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017),
27. Το με αρ. πρωτ. 2523/22.03.2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ με διευκρινίσεις επί της πρόσκλησης του υπομέτρου 19.2 (Δημοσίου Χαρακτήρα παρεμβάσεις),
28. Το εγκεκριμένο αναμορφωμένο τοπικό πρόγραμμα της ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
29. Την με αριθμ. 3/25-4-2018 απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) της Αναπτυξιακής Δωδεκανήσου ΑΕ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης,
30. Το με αρ. πρωτ. 1185/08-05-2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) της Αναπτυξιακής Δωδεκανήσου ΑΕ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης,
31. Την με αριθμ. 4/03-07-2018 απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την 1η τροποποίηση, ως προς την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων στήριξης, της 1ης πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) της Αναπτυξιακής Δωδεκανήσου ΑΕ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης,

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων:

- ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού και φορείς τους
- Άλλοι Φορείς Δημοσίου Τομέα (Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.)
- Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων (Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές Μ.Κ.Ο - Ν.Π.Ι.Δ. κ.α.)
- Φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε συγκεκριμένες παρεμβάσεις (αποκαταστάσεις παραδοσιακών ή διατηρητέων παραδοσιακών κτιρίων και άλλων μη παραγωγικών κτισμάτων και για επιδεικτικούς σκοπούς (π.χ. μύλοι, ελαιοτριβεία).

Επιπλέον για τους δικαιούχους ισχύουν τα εξής:

1. δύναται να είναι υφιστάμενες, είτε υπό ίδρυση οντότητες. Ειδικά για τις υπό ίδρυση:
 - 1.1 για τις ατομικές οντότητες, αρκεί η αίτηση στήριξης
 - 1.2 για τα Νομικά Πρόσωπα απαιτείται σχέδιο καταστατικού συνημμένο στην αίτηση στήριξης και σε κάθε περίπτωση απόκτηση ΑΦΜ πριν την έναρξη της πράξης.
2. δικαιούχος δύναται να είναι μέλος της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε. που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της Επιτροπής Διαχείρισης Τοπικού Προγράμματος

(Ε.Δ.Π.), καθώς επίσης και μέλη του Δ.Σ. του εν λόγω νομικού προσώπου, **σε επίπεδο φορέων.**

3. Στην περίπτωση φυσικών προσώπων, δικαιούχος δύναται να είναι εργαζόμενος σε ΔΕΚΟ, εφόσον δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού της ΔΕΚΟ ή Δημόσιος Υπάλληλος που διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:

1. εξωχώριες/υπεράκτιες εταιρείες,
2. φυσικά πρόσωπα: 2.1. στελέχη της ΟΤΔ,
2.2. στελέχη της ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε. που έχει συστήσει την ΟΤΔ,
2.3. εκπρόσωποι φορέων στην Ε.Δ.Π και στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε. που έχει συστήσει την ΟΤΔ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΡΑΞΕΩΝ), προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του **Μέτρου 19, Υπομέτρου 19.2** του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για την πιο κάτω Δράση:

Δράση 19.2.4: «Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές», η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

Υποδράση 19.2.4.2: «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)»-Κωδικός ΟΠΣΑΑ:19.2.4.2_1/M2998624

Υποδράση 19.2.4.3: «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ)»-Κωδικός ΟΠΣΑΑ:19.2.4.3_1/M2998624

Υποδράση 19.2.4.4: «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»-Κωδικός ΟΠΣΑΑ:19.2.4.4_1/M2998624

Υποδράση 19.2.4.5: «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)»- Κωδικός ΟΠΣΑΑ:19.2.4.5_1/M2998624

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία. Δεν είναι δυνατή η ένταξη πράξεων, που με άμεσο ή έμμεσο τρόπο προκαλούν επιχειρηματικό/ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην περιοχή εφαρμογής ή στους φορείς και τους επαγγελματίες /ιδιώτες που δραστηριοποιούνται σε αυτήν, δεδομένου ότι στην αντίθετη περίπτωση αποτελούν κρατική ενίσχυση που θίγει τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου δεν μπορούν να ενταχθούν πράξεις, οι οποίες προβάλλουν μια περιοχή με στόχο την προσέλκυση τουριστών/επισκεπτών ή εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο ιδιωτικά συμφέροντα.

Αναλυτικότερα, η δράση και οι υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

Δράση 19.2.4: «Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές»

Υποδράση 19.2.4.2: «Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)».

Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις, όπως:

Ειδικότερα, ενισχύονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

1. Παιδικοί σταθμοί και αίθουσες δημιουργικής απασχόλησης για φύλαξη και απασχόληση παιδιών προσχολικής ηλικίας
2. Αγροτικά ιατρεία για την πρόληψη και φροντίδα του αγροτικού πληθυσμού
3. Δημιουργία ή εκσυγχρονισμός Κέντρων φροντίδας ηλικιωμένων και κοινωνικής προστασίας ατόμων 3ης ηλικίας, καθώς και ΚΑΠΗ
4. Δημιουργία Κέντρων Νεότητας, με ποικίλες δραστηριότητες όπως π.χ. χορωδία, χορός, ζωγραφική, γλυπτική, ομαδικά παιχνίδια, εκδρομές, κλπ
5. Αθλητικές εγκαταστάσεις και χώροι αθλητισμού
6. Χώροι στέγασης Δημοτικών / κοινωνικών ιατρείων - φαρμακείων – παντοπωλείων
7. Δημόσιες τοπικές υποδομές για την επίδειξη τοπικών προϊόντων

Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που υλοποιούνται στα μικρά νησιά της Δωδεκανήσου, στην κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού σε περισσότερες από μία Δημοτική / Τοπική Κοινότητα.

- Ποσοστό Επιχορήγησης:**
- A) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα **100%** (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61)
 - B) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β)
 - Γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως **100%** (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο **80%** των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η ενίσχυση ενεργειών που βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών, συμβάλλουν με έμμεσο τρόπο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και στην ελκυστικότητα της αγροτικής περιοχής ως τόπο διαμονής.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης: Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Δικαιούχοι: ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού και άλλοι δημόσιοι φορείς που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, καθώς και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων.

Το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανά έργο (πράξη) των επιλέξιμων δαπανών θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου

- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Γενικές δαπάνες (π.χ. σύνταξη πρότασης, επιβλέψεις, μελέτες όπως έκδοσης άδειας δόμησης)
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με την εκτέλεση της πράξης
- Αξιοποίηση διαδικτύου
- Διαμόρφωση Χώρων
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Αγορά μεταφορικών μέσων για την εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων

Υποδράση 19.2.4.3: «Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή-προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ)».

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις. Οποιαδήποτε πράξη τουριστικής φύσης πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. σημεία πληροφόρησης) και όχι στην προβολή της περιοχής με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας (παρά μόνον αιτιολογημένα σε τοπικό επίπεδο) ή την προβολή προϊόντων που συνδέονται και εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα.

Ειδικότερα, ενισχύονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Βελτίωση και ανάπλαση δημόσιων κοινοχρήστων χώρων (π.χ. διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, δενδροφυτεύσεις, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, δημόσιος φωτισμός και σήμανση).
- Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (π.χ. γραφεία, κέντρα ενημέρωσης και καθοδήγησης επισκεπτών)
- Σήμανση τοπικών αξιοθέατων, μνημείων και άλλων σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος
- Δημιουργία ποδηλατικών ή άλλων διαδρομών, μονοπατιών σε περιοχές της υπαίθρου
- Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών για επισκέπτες/τουρίστες (π.χ. καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας και υπαίθρια αναψυχής, κατασκηνωτικοί χώροι) σε περιοχές της υπαίθρου συμπεριλαμβανομένου του συναφούς εξοπλισμού (π.χ. εξυπηρέτηση, ασφάλεια, προσβασιμότητα επισκεπτών, πυρόσβεση, αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών)

Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που υλοποιούνται στα μικρά νησιά της Δωδεκανήσου, σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας και σε περιοχές NATURA 2000, σε παραδοσιακούς οικισμούς.

Ποσοστό Επιχορήγησης: Α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα **100%** (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61)

Β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β)

Γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα

από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56).

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η στήριξη επενδύσεων **για δημόσια χρήση** που στοχεύουν αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών και έμμεσα συμβάλλουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της και στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης: Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος. Άυλες δράσεις προβολής και προώθησης, μπορούν να υλοποιηθούν και στην πόλη της Ρόδου, ως κομβικό σημείο της Δωδεκανήσου.

Δικαιούχοι: Φορείς του Δημοσίου Τομέα (ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού και άλλοι δημόσιοι φορείς που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, καθώς και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων.

Το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανά έργο (πράξη) των επιλέξιμων δαπανών θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00€ και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Γενικές δαπάνες (π.χ. σύνταξη πρότασης, επιβλέψεις, μελέτες όπως έκδοσης άδειας δόμησης)
- Μελέτες που σχετίζονται με την εκτέλεση της πράξης
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Διαμόρφωση Χώρων
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών

Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 50.000,00€. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις, οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις.

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση και συμμετοχή με tour operators και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού.

Υποδράση 19.2.4.4: «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων»

Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι εκδηλώσεις που θα ενταχθούν θα πρέπει να έχουν στόχο τη διατήρηση των πολιτιστικών στοιχείων και όχι την προσέλκυση τουριστών. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής, όπως για παράδειγμα η διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων για την προβολή της παράδοσης, των εθίμων, της λαογραφίας, της ιστορίας, των τοπικών προϊόντων και παραδοσιακών επαγγελμάτων, καθώς και λοιπών συναφών πολιτιστικών δρώμενων (όπως παραστάσεις τραγουδιού, διαφόρων ειδών χορού, θεάτρου, φεστιβάλ, εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, τοπικές αθλητικές εκδηλώσεις, κ.λ.π.). Η ενίσχυση αφορά σε **πράξεις άυλου χαρακτήρα**.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε εκδηλώσεις που υλοποιούνται στα μικρά νησιά με πληθυσμό μέχρι 3.000 κατοίκους, σε επαναλαμβανόμενες εκδηλώσεις, σε εκδηλώσεις με αντικείμενο αθλητικό, πολιτιστικό, ιστορικό γεγονός.

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η αξιοποίηση προβολή, ανάδειξη και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, των ιστορικών και τοπικών στοιχείων της περιοχής, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης: Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος καθώς και η πόλη της Ρόδου, ως κομβικό σημείο της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: Α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα **100%** (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61)
Β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β)
Γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο **80%** των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Δικαιούχοι: Φορείς του Δημοσίου Τομέα (ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού και άλλοι δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση σχετικών έργων και ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, καθώς και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων.

Το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανά έργο (πράξη) των επιλέξιμων δαπανών θα ανέρχεται μέχρι 50.000,00 € (καθώς αφορά ενέργειες άυλου χαρακτήρα) και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- Διαφημιστικές καταχωρήσεις
- Αξιοποίηση διαδικτύου
- Διεξαγωγή ημερίδων εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- Διαμόρφωση χώρων
- Συμμετοχή άμεσα εμπλεκόμενων φορέων -προσώπων σε εκδηλώσεις
- Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων

Υποδράση 19.2.4.5: «Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών/συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)».

Οι πράξεις που θα ενταχθούν θα πρέπει να έχουν στόχο τη διατήρηση πολιτιστικών/ιστορικών/περιβαλλοντικών κλπ στοιχείων της περιοχής ή τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής και ανάδειξης της πολιτιστικής, αγροτικής και λαογραφικής κληρονομιάς και της τοπικής αγροτικής οικονομίας

(ηλεκτρονικές εφαρμογές, έντυπες, ψηφιακές και ηλεκτρονικές εκδόσεις), ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία υποδομών που παρέχουν υπηρεσίες πολιτισμού (π.χ. μουσεία, αρχεία, εκθετήρια, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά /συνεδριακά κέντρα, θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών και εκδηλώσεων, ωδεία, θεατρικά και καλλιτεχνικά εργαστήρια και άλλες παρόμοιες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές υποδομές κ.α δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια λιοτρίβια, πατητήρια, αποστακτήρια αναβαθμίδες, στέρνες.

- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπιών και χώρων (βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, επιχωματώσεις, περιφράξεις, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη κλπ.), καθώς και η εκπόνηση μελετών σχετικά με τους τοπικούς φυσικούς πόρους (π.χ. καταγραφή ειδών βιοποικιλότητας, βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης)
- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης, εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων ενημέρωσης - δημοσιότητας, ψηφιακές εφαρμογές.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε πράξεις που υλοποιούνται στα μικρά νησιά έως 3.000 κατοίκους και σε περιοχές Natura 2000 ή υψηλής φυσικής αξίας.

Ποσοστό Επιχορήγησης: Α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα **100%** (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61)
Β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β)
Γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν.651/2014, το μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης καθορίζεται στο **80%** των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης και ειδικότερα στο **70%**, εφόσον αφορά στην έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων

Στόχος της Υποδράσης είναι: η στήριξη ενεργειών που αφορούν στη διατήρηση και αξιοποίηση της πολιτιστικής /φυσικής κληρονομιάς και στην δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση των σχετικών υποδομών της περιοχής, καθώς συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της, της ελκυστικότητας της και εμμέσως στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης: Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Δικαιούχοι: Φορείς του Δημοσίου Τομέα (ΟΤΑ Α' ή Β' Βαθμού και άλλοι δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση σχετικών έργων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, καθώς και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς για την υλοποίηση σχετικών έργων και δράσεων.

Ειδικά για τις παρεμβάσεις και αποκαταστάσεις παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων και άλλων μη παραγωγικών κτισμάτων για επιδεικτικούς σκοπούς (π.χ. μύλοι, ελαιοτριβεία) δικαιούχοι δύναται να είναι και **φυσικά ή νομικά πρόσωπα**

Το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανά έργο (πράξη) των επιλέξιμων δαπανών θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00€ ή μέχρι 50.000€ (όταν αφορά την υλοποίηση ενεργειών άυλου χαρακτήρα)** και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Γενικές δαπάνες (π.χ. σύνταξη πρότασης, επιβλέψεις, μελέτες όπως έκδοσης άδειας δόμησης)
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με την εκτέλεση της πράξης
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Διαμόρφωση Χώρων
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών
- Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- Διεξαγωγή ημερίδων εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- Εξοπλισμός και οπτικοακουστικά μέσα
- Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- Έρευνα / καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών φορεσιών
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

Πίνακας 1.1: Πρωτογενείς Επιπτώσεις

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Π6: «Κοινωνική ένταξη, φτώχεια και οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές»
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 6B: «Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Πίνακας 1.2 : Δείκτες εκροών

Δείκτης εκροών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
01	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
020	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
022	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		PPT	Τύπος Δικαιούχου	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		PPT1	ΜΚΟ		

		PPT2	ΟΤΔ		(επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	ΜΜΕ		
		PPT5	Φυσικό πρόσωπο		
		PPT6	Νομικό πρόσωπο		
015	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται με την παρούσα πρόσκληση για την ένταξη πράξεων ανέρχεται σε 1.550.000,00€ και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)
1	19.2.4.2 Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κλπ)	600.000,00
2	19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή-προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ)	300.000,00
3	19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	150.000,00
4	19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών/συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια κλπ)	500.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ	1.550.000,00

3.2 Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και θεματική κατεύθυνση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση

ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr και της ΟΤΔ www.ando.gr).

- 3.3** Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές που η παρεχόμενη χρηματοδότηση αφορά σε κατασκευή υποδομών, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να έχει διασφαλιστεί εκ των προτέρων τρόπος/ διαδικασία/μηχανισμός, ώστε ν' αποφεύγεται η χρήση της χρηματοδότησης για έμμεση χρηματοδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της λειτουργίας των υποδομών. Για τη διασφάλιση της αποφυγής της διεπίδωξης ή της έμμεσης επίδοσης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι δικαιούχοι πράξεων πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».
- 3.4** Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης του υπομέτρου 19.2 της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

- 4.1** Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή), του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69§3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης (και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**), όπως ορίζεται στον άρθρο 4 της Υ.Α. 13215/30.11.17.

- 4.2** Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:
- α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας *(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)*
 - β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου *(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)*
 - γ) οι γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες

σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου 2014 και πρέπει να αφορά μόνο το προτεινόμενο έργο και όχι τυχόν προγενέστερη μορφή του.

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία, όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λπ.

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων (Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4), εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) οι δαπάνες των απαραίτητων μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών

Το ύψος των επιλέξιμων δαπανών για όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε :

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτηση Στήριξης) μέχρι 1.000 €

β. Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000 €

γ. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως :

- I. Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.
- II. Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κ.λ.π.) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000€
- III. Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων Α.Π.Ε. μέχρι το ποσό των 1.000€.
- IV. Μελέτες και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500€

4.3 Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, π.χ. δαπάνες που αφορούν στην μετακίνηση ευπαθών ομάδων), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

4.4 Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει των άρθρων 6 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 και ΚΑΝ (ΕΕ) 702/2014 πρέπει να πληροῦται ο χαρακτήρας κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών της υπό ενίσχυση προτεινόμενης πράξης, πριν από την υποβολή της αίτησης στήριξης από τους δικαιούχους. Κατά την έννοια αυτή δεν μπορούν να ενισχυθούν πράξεις για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί έναρξη εργασιών. Έναρξη εργασιών ορίζεται το πρώτο χρονικό διάστημα

μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη εργασιών»

- 4.5** Για πράξεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 53, 55 και 56 του Καν.(Ε.Ε)651/2014 και υλοποιούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων, είναι δυνατόν υποβληθούν πράξεις που είναι είτε δημοπρατημένες είτε συμβασιοποιημένες καθώς και πράξεις για τις οποίες έχει ξεκινήσει η υλοποίησή τους, αλλά δεν έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως. Στις περιπτώσεις αυτές ο έλεγχος νομιμότητας σταδίων δημοπράτησης και ανάληψης νομικής δέσμευσης θα πραγματοποιείται κατά τον διοικητικό έλεγχο του 1^{ου} αιτήματος πληρωμής (Άρθρο 13 της ΥΑ 13215/30-11-2017) και σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας ανακαλείται η απόφαση ένταξης. Επιπλέον διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που έχουν εκτελεστεί εργασίες προ του χρόνου έναρξης της επιλεξιμότητας δαπανών (δηλαδή πριν την οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δυνητικό δικαιούχο στο ΟΠΣΑΑ), οι δαπάνες για τις εργασίες αυτές καθίστανται μη επιλέξιμες. Επισημαίνεται ότι τότε η δημοπράτηση γίνεται με αποκλειστική ευθύνη των εν δυνάμει δικαιούχων, τηρώντας όλες τις νόμιμες διαδικασίες.
- 4.6** Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147) και η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, η εποπτεία και η επίβλεψη των δημοσίων συμβάσεων έργων ή μελετών αρμοδιότητας της, διενεργούνται, με προγραμματική σύμβαση, από την τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος την αναθέτουσα αρχή φορέα ή της οικείας περιφέρειας ή από άλλη τεχνική υπηρεσία φορέων του κεντρικού δημόσιου τομέα. Υποδείγματα προγραμματικών συμβάσεων περιγράφονται στο συνημμένο 15.

Για Ιδιωτικούς φορείς Συλλογικού Χαρακτήρα, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη, με την προϋπόθεση να διασφαλίζεται η υλοποίηση της πράξης. Η επιλεξιμότητα των δαπανών των μελετών αναλύεται στην παράγραφο 4.2

- 4.7** Σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής, δεν δύναται να διατίθεται προς πώληση το σχετικό προϊόν, στο οποίο πρέπει να αναγράφεται ότι διανέμεται δωρεάν, σε περίπτωση που το ποσοστό στήριξης είναι 100%.
- 4.8** Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:
- ✓ η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
 - ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή,
 - ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης,
 - ✓ το βάρος έχει προκύψει από δάνειο για την ίδια τη φύση της επένδυσης

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον

φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης. Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στα πλαίσια της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- 4.9** Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 30 Ιουνίου 2023. Ως ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του έργου στην ΟΤΔ της Αναπτυξιακής Δωδεκανήσου Α.Ε.. Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- 4.10** Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.11** Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2014) Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
- 4.12** Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:
- (1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- (α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),
- (β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσία,
- (γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και
- (δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπίδωξη, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νόμιμο μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.
- (2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάσει της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

4.13 Για δράσεις που **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

4.14 Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των **600.000 ΕΥΡΩ** (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη). Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000€** για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις.

4.15 Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση.

4.16 Έργα με έσοδα: Εφόσον η πράξη παράγει έσοδα μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, απαιτείται η εξέταση των επιλέξιμων δαπανών και κέρδους της επένδυσης.

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση και συμπληρώνεται το συνημμένο έντυπο 4 «E.I.1_4_ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ», σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο_Ε.Ι_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

Διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

A. Στην περίπτωση που η πράξη δεν εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων αλλά παράγει έσοδα, το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό (%), **έως 100%**, επί των επιλέξιμων δαπανών, που προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση. (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β)

B. Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, **έως 100%** (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53,55,56).

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων και αφορά ενισχύσεις για τον Πολιτισμό και τη διατήρηση της Κληρονομιάς, ή αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές. (ΚΑΝ 651/2014, αρ.53 σημείο 8 & άρθ. 55 σημείο 12), **η ένταση ενίσχυσης** ανέρχεται σε καθορισμένο ποσοστό **80%** των επιλέξιμων δαπανών (με επιλογή του Δικαιούχου), χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης και εφόσον αφορά σε έκδοση μουσικών & λογοτεχνικών

έργων σε καθορισμένο ποσοστό **70%** των επιλέξιμων δαπανών (με επιλογή του Δικαιούχου)

4.17 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας

Τα έργα θα πρέπει:

1. να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,
2. να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων του Τοπικού Προγράμματος,
3. να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΠΑΑ 2014-2020 σχετικά με το CLLD/Leader,
4. να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,
5. για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις, και σε περιπτώσεις που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.
6. για τα έργα που αφορούν σε αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και ανάδειξη οικισμού ή τμήματος αυτού, θα πρέπει να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, το περιεχόμενο της οποίας εξειδικεύεται στο συνημμένο 17. Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (όπως ύδρευσης, αποχέτευσης),
7. να επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών, (εκτός των έργων που υλοποιούνται με τιμολόγιο δημοσίων έργων),
8. να λαμβάνουν υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και ιδιαίτερα για τις επενδύσεις να γίνεται εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντολογικής επίπτωσης με βάση τη συγκεκριμένη, για την επένδυση, νομοθεσία, όταν αυτή μπορεί να θίξει το περιβάλλον,
9. να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού,
10. να διασφαλίζεται ότι δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ή/και χρηματοδοτούνται από άλλα εθνικά ή/και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για το ίδιο φυσικό αντικείμενο,
11. να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται.

4.18 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους: Δεν αφορά τις παρούσες δράσεις

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1** Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ (www.opsaa.gr/RDIIS) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, να διαθέτουν ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ**. Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/ση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opekepe.gr), στον σύνδεσμο

«ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ», «ΟΠΣΑΑ 2014 - 2020 (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης)», Οδηγίες για την πρόσβαση των Δικαιούχων Δημοσίων Έργων στο ΟΠΣΑΑ» ή στο http://www.opekepe.gr/doc/June2010/odhgies_prosbash_dikaiouewn_opsaa_2_ekdosh.pdf

Η προθεσμία υποβολής ορίζεται στις 75 ημέρες από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Ειδικότερα, **η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ**, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Αίτηση Στήριξης (*συνημμένο 1*).
- (ii) Λοιπά στοιχεία (όπως προσδιορίζονται αναλυτικά στο *συνημμένο 3 «Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης» στον Πίνακα Απαιτούμενων Δικαιολογητικών (με την ένδειξη «Επισύναψη στο ΟΠΣΑΑ»)*)

Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται σε **μορφή αρχείου τύπου pdf**.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους, «υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία..... και έλαβε τον κωδικό

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

5.2 Στην ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) και στη διεύθυνση: 28ης Οκτωβρίου 72, 85131 Ρόδος, **υποβάλλονται ταχυδρομικά σε έντυπη μορφή:**

- Το αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης,
- Η αίτηση στήριξης που εκτυπώνεται μέσω ΟΠΣΑΑ,
- η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης (συνημμένο 1)
- το παράρτημα της αίτησης στήριξης (συνημμένο 2) τόσο σε έντυπη, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. DVD)
- όλα τα υποχρεωτικά δικαιολογητικά (που δεν είναι υποχρεωτική η επισύναψή τους στο ΟΠΣΑΑ), καθώς και κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο θεωρεί ο δικαιούχος ότι πρέπει να υποβάλει με την πρότασή του. Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράση αναφέρονται στον «Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης» - *συνημμένο 3*.

Η ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε) έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφισβάζει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

5.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **18/05/2018**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **03/08/2018**

Εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών και έως ώρα 16:00, από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης στήριξης υποβάλλονται στην ΟΤΔ «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)» ο φυσικός φάκελος της αίτησης στήριξης, όπως αναλύεται στο σημείο 5.2. Σε περίπτωση υποβολής με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά θα πρέπει ο φυσικός φάκελος να περιέλθει στην Ο.Τ.Δ. ομοίως εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών με αποκλειστική ευθύνη των ενδιαφερομένων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ο φάκελος περιέλθει στο πρωτόκολλο της Ο.Τ.Δ μετά την

καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής δεν γίνεται δεκτός ως ουδέποτε υποβληθείς και επιστρέφεται σε αυτόν που τον υπέβαλε.

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

5.4 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλω ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση/ παραλαβή του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινίσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή και ταυτόχρονα ο δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας. Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινίσεις στοιχείων, για τα οποία δεν ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

6.2 Αρχικά ελέγχεται από Επιτροπή της ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) η εμπρόθεσμη υποβολή, η επιλεξιμότητα του δικαιούχου, η συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της πράξης, με τις δεσμεύσεις και τις άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

6.3 Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

6.4 Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

6.5 Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα οι επιτροπές συντάσσουν πίνακα αποτελεσμάτων, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υπο-δράση. Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις που **κρίνονται παραδεκτές** προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη ή ίση από 30 βαθμούς. Στις περιπτώσεις αιτήσεων στήριξης που έχουν κριθεί παραδεκτές και ισοβαθούν στον πίνακα αποτελεσμάτων, εξετάζεται η επιμέρους βαθμολογία του /των κριτηρίου/ων με την μεγαλύτερη βαρύτητα. Οι περιπτώσεις ισοβαμίας περιγράφονται με σαφήνεια στο συνημμένο 2 «Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης»
2. το **οικονομικό αντικείμενο** των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.
3. οι αιτήσεις οι οποίες, πληρούν μεν τα απαιτούμενα κριτήρια, αλλά **δεν κρίνονται καταρχήν παραδεκτές**, λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση.
4. οι αιτήσεις που **κρίνονται μη παραδεκτές** προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

6.6 Ακολούθως η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 6.5, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.7.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τον τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν δικαίωμα **ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ και αποστέλλει το αποδεικτικό κατάθεσης στην ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) Η **προσφυγή υποβάλλεται εντός 15 ημερών** από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή προσφυγών της ΟΤΔ(ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.).

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο τελικός πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Η ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε) ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

6.7 Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) του Καν. (ΕΕ) 1303/2013. Η **έκδοση απόφασης ένταξης** της πράξης (συνημμένο υπόδειγμα) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου.

Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται στην Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α. 2014-2020 για ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στην ΟΤΔ Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου ΑΕ. για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της.

Η ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε. αποστέλλει στους δικαιούχους την Απόφαση Ένταξης, η οποία **ενέχει ισχύ σύμβασης**, ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΠΑΑ 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης. Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν, ανά πάσα στιγμή, την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι οι: Γεωργία Γουδουλάκη, Ανθούλα Κοτζιμπασοπούλου και Γεώργιος Πουλάκης, στο τηλ: +302241075323, e-mail: ando@ando.gr.
- 7.2** Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr, και στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ www.ando.gr. Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.
- 7.3** Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 και η ΟΤΔ (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.) μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr, της ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ Α.Ε www.ando.gr και του ΕΣΠΑ www.espa.gr και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα της ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε., είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος πρέπει κατ' ελάχιστον να δημοσιευθεί μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος. Επίσης, πρόσθετα μέτρα δημοσιοποίησης αποτελούν το Γραφείο Υποστήριξης (Help Desk), για την παροχή κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφοριών προς τους δυνητικούς δικαιούχους, καθώς και η οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης.

Η Πρόεδρος της ΕΔΠ CLLD/LEADER

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Α.Ε.
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΕΔΡΑ: 26ης Οκτωβρίου 72 - ΡΟΔΟΣ 85100
ΤΗΛ. 22410 75323 - FAX: 22410 75324
Αρ. Μ.Α.Ε.: 28889/80/Β/93/13
Α.Φ.Μ. 094271383 - ΔΟΥ ΡΟΔΟΥ 7542

Βασιλική Παπαδημητρίου

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στους ιστότοπους της ΟΤΔ Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε. www.ando.gr και του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr:

1. Αίτηση στήριξης
2. Παράρτημα αίτησης στήριξης
3. Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης (Περιέχει μεταξύ άλλων Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Διευκρινήσεις επί των κριτηρίων, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά κτλ)
4. Υπόδειγμα Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα (*εφόσον απαιτείται*)
5. Υπόδειγμα χρηματοοικονομικής ανάλυσης υπολογισμού καθαρών εσόδων και οδηγίες συμπλήρωσης για τα έργα που παράγουν έσοδα [*εφόσον απαιτείται*]
6. Οδηγίες συμπλήρωσης Ε.Ι.1_4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ_ΚΑΘΑΡΩΝ_ΕΣΟΔΩΝ_ΠΡΑΞΕΩΝ_300715
7. Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων έργων πολιτισμού
8. Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων έργων σύγχρονου πολιτισμού
9. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020: Εξασφάλιση Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία (Ο.Ι.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_II_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ_ΑΜΕΑ_v1_301015)
10. Πίνακας Συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ "Έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων του ΠΑΑ 2014-2020"
11. Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης για Αειφόρο Ανάπτυξη
12. Πίνακας (Δ1) αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης
13. Πίνακας (Δ2) αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών
14. Ελάχιστα περιεχόμενα Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης (σύμφωνα με Άρθρο 45, Ν.4412/2016)
15. Υποδείγματα Προγραμματικών Συμβάσεων
16. Πίνακας μέγιστων τιμών μονάδας κατασκευαστικών εργασιών
17. Προδιαγραφές μελέτης αισθητικής αναβάθμισης οικισμών
18. Σχέδιο εγγράφου της ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε. για την υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων
19. Σχέδιο Απόφασης Ένταξης
20. Σχέδιο Απόφασης Απόρριψης
21. Υ.Α. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017)
22. Κ.Υ.Α. 2635/13-9-2017 (ΦΕΚ 3313/Β' /20-9-2017)
23. Περιοχή Παρέμβασης Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER Δωδεκανήσου
24. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020 για την αρχική αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη (Ο.Ι.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_III_ΚΡΑΤΙΚΕΣ_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_301015)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο Μέτρο 19.2 του ΠΑΑ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, και από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης (ΥΑ 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017) «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων»).

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 20 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017).
- (ii) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους έργων, όπως αυτό αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε περιπτώσεις δημοσίων έργων που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης. Εξαιρείται η περίπτωση που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση της παρούσας Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει. Οποιαδήποτε άλλη αύξηση του κόστους, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να υποβάλλουν τουλάχιστον ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%**, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο** της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, **το πολύ, τριών (3) ετών από την ημερομηνία της ένταξης**. Σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 30-06-2023.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της πράξης, η οποία εγκρίνεται από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 30-06-2023 και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για έξι (6) ακόμα μήνες, μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, σε εξαιρετικές

περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν στο δικαιούχο την επιβολή λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

- (iii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iv) Να λαμβάνουν έγκριση από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.
- (v) Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ Α.Ε σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της ΟΤΔ.
- (vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών.
- (vii) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.
- (viii) Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:
 - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
 - β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

- (iii) Σε περίπτωση που απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, αυτή μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο.
- (iv) Για τη διασφάλιση της αποφυγής της διεπίδότησης ή της έμμεσης επιδότησης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, στον ΟΠΕΚΕΠΕ, στην Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους με την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής, η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των έργων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν, έως τις 31-12-2023, ηλεκτρονικά ή εγγράφως αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους στην ΟΤΔ ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε, ενώ για

το μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων τους να τα αποστέλλουν στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017), όπως ισχύει και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΠΑΑ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα, που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων, σύμφωνα με τα άρθρα 23 & 24 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017).

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το Υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις, όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 640/2014.

